

RIKSREVISOR: CLAES NORGRÉN

DATUM: 2015-06-16

PROJEKTLEDARE: OSKAR JOHANSSON, TEL 08-5171 40 85

PRESSEKRETERARE: PERNILLA ELDBLOM, TEL 08-5171 40 20

Åtgärder mot överskuldssättning räcker inte

Antalet personer som är så svårt skuldsatta att de riskerar att aldrig kunna betala av sina skulder ökar och allt fler ansöker om att få skuldsanering. Regeringen bör på ett bättre sätt utnyttja de möjligheter som finns att få skuldsaneringsystemet att fungera effektivt.

De senaste fem åren har gruppen svårt skuldsatta ökat med över 3000 personer vilket tyder på att de åtgärder som vidtagits inte lyckats bromsa utvecklingen. Antalet som ansöker om och beviljas skuldsanering har ökat kraftigt. Att fler får skuldsanering är positivt men Rikskrevisionens granskning visar på brister i systemet. Vilket stöd man kan få från den kommunala skuldrådgivningen varierar mycket i olika delar av landet. Väntetiderna är dessutom långa i många kommuner – 20 procent av kommunerna uppfyller inte Konsumentverkets rekommendation om en väntetid på högst fyra veckor. Ju längre tid man är skuldsatt, desto svårare blir vägen tillbaka. Det kan också konstateras att kommunerna endast ägnar åtta procent åt förebyggande arbete.

– Överskuldssättning har ett högt pris både för den enskilde och samhället. Överskuldssatta personer har sämre hälsa och arbetar mindre än genomsnittsbefolkningen. Det är därför samhällsekonomiskt effektivt med åtgärder som förbättrar hjälpen till den här gruppen, säger *riksrevisor Claes Norgren*.

Rikskrevisionen utgår från en snäv definition av begreppet överskuldssättning vilket ger ungefär 28 000 individer. Överskuldssättningens kostnader uppskattas då till drygt 6 miljarder kronor i produktionsbortfall och kostnader inom sjukvården.

Granskningen visar också att det finns allvarliga brister i hur staten har reglerat tillsynen över den kommunala budget- och skuldrådgivningen. Verksamheten i 100 kommuner faller enligt Inspektionen för vård och omsorg, IVO, utanför myndighetens tillsynsmandat eftersom den inte ligger inom socialförvaltningen. Det finns inte heller mål för rådgivningen vilket gör att IVO inte anser sig kunna granska verksamhetens kvalitet. Bristen på tillsyn och tydliga krav och mål bidrar sannolikt till att verksamheten nedprioriteras.

Rikskrevisionen rekommenderar regeringen att fortsätta undersöka varför antalet svårt skuldsatta ökar och vad som kan göras för att hjälpa dem. Regeringen bör även säkerställa att Kronofogdemyndigheten har kapacitet att hantera det ökande antalet skuldsaneringar och förstärka Konsumentverkets resurser för att stödja den kommunala verksamheten. Till sist bör regeringen också förtydliga regelverket kring tillsynen av den kommunala verksamheten.

Fakta

I skuldsaneringslagen regleras bland annat tre verksamheter som tillsammans syftar till att ha förebyggande och rehabiliterande effekt vid överskuldssättning: Kronofogdemyndighetens skuldsaneringsverksamhet, den kommunala budget- och skuldrådgivningen samt Konsumentverkets stöd till den kommunala verksamheten. Verksamheterna utgör tillsammans det så kallade skuldsaneringsystemet.

Ladda ned eller beställ rapporten

Rapporten kan laddas ned eller beställas från Rikskrevisionens webbplats. Här finns även pressmaterial, högupplösta bilder, figurer och diagram.

[> Ladda ned rapport](#)